

Kursplan

Fakulteten för hälso- och livsvetenskap

Institutionen för psykologi

1PS001 Spädbarnspsykologi, 15 högskolepoäng

Psychology of Early Infancy, 15 credits

Huvudområde

Psykologi

Ämnesgrupp

Psykologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2009-06-05

Senast reviderad 2020-09-07 av Fakulteten för hälso- och livsvetenskap. Förtydligande av undervisningsform och examination samt revidering av kurslitteratur.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2021

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna:

- redogöra för samt jämföra grundläggande psykologiska teorier och begrepp inom området utveckling och mental hälsa under tidig barndom med särskild betoning på fosterstadiet, tiden kring födelsen och de första levnadsåren
- beskriva och jämföra olika faktorer, som kan påverka övergången till föräldraskap med hänsyn tagen till den nya familjens utveckling och vilken betydelse detta kan ha för samspelet mellan barn och föräldrar
- tillämpa grundläggande psykologiska teorier och begrepp

Delkurs 1 Gravitet och fosterstadium 5 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- beskriva grunderna i barnets utveckling under perioden mellan befruktning och förlossning
- beskriva utvecklingen till föräldraskap
- redogöra för grundläggande psykologiska teorier och begrepp kring möjligheter och risker för utvecklingen hos barn och föräldrar under graviditeten

Delkurs 2 Tiden kring förlossning, födsel och nyföddhetsperiod 2,5 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för hur förlossningsförberedelser, förlossning och nyföddhetsperiod kan inverka positivt och negativt på barnets och den nya familjens utveckling och samspelsmöjligheter
- jämföra förlossningstraditioner och föräldrastöd i olika familjesituationer och kulturer

Delkurs 3 Spädbarnsperioden och de första levnadsåren 7,5 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för grunderna i spädbarnets utveckling från nyföddhetsperioden upp till tre års ålder med hjälp av olika psykologiska teorier om social, emotionell och kognitiv utveckling
- redogöra för anknytningsteorin ur ett livsloppsperspektiv
- ge exempel på interventioner och samspelsbehandling i spädbarnsfamiljer med problematisk anknytning

Innehåll

Utvecklingspsykologi och samspelsteorier under graviditet och fosterstadium, tiden kring förlossning och nyföddhetsperiod, spädbarnsperioden och de första levnadsåren.

Delkurs 1 Graviditet och fosterstadium 5 högskolepoäng

Barnets utveckling under perioden mellan befruktning och förlossning studeras parallellt med den psykiska utvecklingen till föräldraskap. Övergången till föräldraskap i den nya familjen med beaktande av mångkulturella aspekter och HBTQ-frågor.

Delkurs 2 Tiden kring förlossning, födsel och nyföddhetsperiod 2,5 högskolepoäng

Olika faktorer kring förlossningsförberedelser, förlossning och tiden närmast efteråt, vilka kan inverka positivt och negativt på barnets och den nya familjens utveckling och samspelsmöjligheter. Jämförande studier av förlossningstraditioner och föräldrastöd i andra kulturer.

Delkurs 3 Spädbarnsperioden och de första levnadsåren 7,5 högskolepoäng

Spädbarnets utveckling från nyföddhetsperioden upp till tre års ålder genom psykologiska teorier om social, emotionell och kognitiv utveckling. Anknytningsteori ur ett livsloppsperspektiv. Interventioner och samspelsbehandling vid problematisk anknytning.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar och gruppövningar samt tre obligatoriska seminarier. Om studenten ej kan delta i ett obligatoriskt seminarium erhålls en ersättningsuppgift.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 1 examineras genom 2 skriftliga inlämningsuppgifter, den ena med betygsskala U-G (2 hp) och den andra med betygsskala U - VG (3 hp). Delkurs 2 examineras genom 1 skriftlig inlämningsuppgift med betygsskala U - VG (2,5 hp). Delkurs 3 examineras genom 1 skriftlig fördjupningsuppgift med betygsskala U - VG (7,5 hp). För betyget Godkänd krävs att förväntade studieresultat är uppnådda. Ett sammanvägt betyg rapporteras för kursen som helhet. VG ges för hela kursen om minst 7,5 hp av kursens 15 hp har betyget VG.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller

återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1 – Gravitet och fosterstadium 5 hp

I delkurs 1 väljer studenten litteratur motsvarande ca 200 sidor ur följande fyra böcker:

Brodén, M. (senaste upplagan) *Graviditetens möjligheter*. Stockholm: Natur och Kultur / E-bok (300 s)

Gerhardt, S. (senaste upplagan). *Kärlekens roll*. Stockholm: Karneval förlag (252 s)

Stern, D. (senaste upplagan). *The Birth of a Mother*. Washington: Amazon. (200 s)

Winnicott, D. (senaste upplagan). *Babies and their Mothers*. London: Free Association Books. (110 s)

Därutöver tillkommer vetenskapliga artiklar motsvarande ca 100 s.

Delkurs 2 – Tiden kring förlossning, födsel och nyföddhetsperiod 2,5 hp

DeLoache, J. & Gottlieb, A. (Eds). (senaste upplagan). *A World of Babies: Imagined Childcare Guides for Eight Societies*. Cambridge University Press. (290 s)

Raphael-Leff, J. (senaste upplagan). *Dark Side of the Womb*. London: Anna Freud center (250 s)

Delkurs 3 – Spädbarnsperioden 7,5 hp

Bowlby, J. (senaste upplagan). *En trygg bas*. Borås: Natur och Kultur. (200 s)

Broberg, A., Granqvist, P., Ivarsson, T., Risholm Mothander, P. (senaste upplagan). *Anknytningsteori*. Falköping: Natur och Kultur. (350 s)

Risholm - Mothander, P., Broberg, A. (senaste upplagan). *Att möta små barn och deras föräldrar i vården*. Stockholm: Natur och Kultur Akademisk. (279.)

Gerhardt, S. (senaste upplagan). *Kärlekens roll*. Stockholm: Karneval förlag. (252s). (används även i delkurs 1)

Havnesköld, L. & Risholm Mothander, P. (senaste upplagan). *Utvecklingspsykologi. Psykodynamisk teori i nya perspektiv*. Stockholm: Liber (ca 300 s)

Hedenbro, M. & Wirtberg, I. (senaste upplagan). *Samspelets kraft*. Stockholm: Liber. (ca 200 s)

Referensartiklar/ böcker att användas under kursen och i samband med fördjupningsarbetet.

Bakermans-Kranenburg, M., van IJzendoorn, M., & Juffer, K. (2003). Less is more: meta-analyses of sensitivity and attachment interventions in early childhood. *Psychol Bulletin*, 129(2), 195–215.

Belsky, J., Bakermans-Kranenburg, M. J., & Van IJzendoorn, M. H. (2007). For better and for worse :Differential susceptibility to environmental influences. *Current directions in psychological science*, 16(6), 300-304.

Borghini, A., Pierrehumbert, B., Miljkovitch, R., Muller-Nix, C., Forcada-Guex, M., & Ansermet, F.(2006). Mothers attachment representations of their premature infant at 6 and 18 months after birth. *Infant Mental Health Journal*, 27(5), 494-508.

Caspi, A., Sugden, K., Moffitt, T. E., Taylor, A., Craig, I. W., Harrington, H., ... & Silva, P. (2003). Influence of life stress on depression: moderation by a polymorphism

Fountoul, K. (2005). Influence of life stress on depression: moderation by a polymorphism in the 5-HTT gene. *Science*, 301(5631), 386-389.

Davies, P. T., & Cummings, M. (2006). Interparental discord, family process, and developmental psychopathology. I. D. Cicchetti & D. J. Cohen (red.), *Developmental Psychopathology*. 3. Risk, disorder and adaptation (2:a utg., s. 86-128). New York: John Wiley & Sons
Emde, R. N., & Sameroff, A. J. (1989). *Understanding Early Relationship Disturbances*. I. A. J. Sameroff & R. N. Emde (red). *Relationship disturbances in early childhood*. New York: Basic Books.

Derryberry, D., & Rothbart, M. K. (1997). Reactive and effortful processes in the organization of temperament. *Development and Psychopathology*, 9(4), 633-652.

Emde, R. N., & Spicer, P. (2000). Experience in the mist of variation: New horizons for development and psychopathology. *Development and Psychopathology*, 12(3), 313-331.

Granic, I., & Patterson, G. R. (2006). Toward a comprehensive model of antisocial development: a dynamic systems approach. *Psychological Review*, 113(1), 101.

Hoffman, K., Cooper, G. Powell, B., & Benton, C. (2016). *Raising a Secure Child. How Circle of Security Parenting Can Help You Nurture Your Child's Attachment, Emotional Resilience, and Freedom to Explore*. New York: Guilford Press.

Hwang, P., & Wickberg, B. (2001). *Föräldrastöd och spädbarns psykiska hälsa* (1. uppl. ed.). Stockholm: Statens folkhälsoinstitut.

Johansson, M., Svensson, I., Stenström, U., Massoudi, P. (2017). Depressive Symptoms and Parental Stress in Mothers and Fathers 25 Months after birth. *Journal of Child Health Care*. 21. 65–73.

Johansson, M., Benderix, Y., Svensson, I. (2020). Mothers' and fathers' lived experiences of postpartum depression and parental stress after childbirth: a qualitative study. *International journal of Qualitative Studies on Health and wellbeing*. 15 1-10

Leppänen, J. M., & Nelson, C. A. (2009). Tuning the developing brain to social signals of emotions. *Nature Reviews Neuroscience*, 10(1), 37-47.

Moe, R. G., & Mothander, P. R. (2009). Infant mental health assessment. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 46 (8), 749-756.

Mothander, P. R., & Moe, R. G. (2008). Infant mental health assessment: The use of DC 0-3 in an outpatient child psychiatric clinic in Scandinavia. *Scandinavian Journal of Psychology*, 49(3), 259-267.

Murray, L. (2014). *The Psychology of Babies – How relationships support development from birth to two*. London: Constable & Robinson

Neander, K., (1996). *Möten i Gryningen*. Stockholm: Natur & Kultur.

Neander, K., & Engström, I. (2009). Parents' assessment of parent-child interaction interventions – a longitudinal study in 101 families. *Child and Adolescent*

Psychiatry and Mental Health, 3: 8. doi: 10.1186/1753-2000-3-8

Nugent, K., Petrauskas, B., & Brazelton, T. B., (2009). *The Newborn as a Person – Enabling Healthy Infant Development Worldwide*. Hoboken, New Jersey

John Wiley & Sons, Inc. Powell, B., Cooper, G., Hoffman, K., & Marvin, B. (2014). *The circle of security intervention: Enhancing attachment in early parent-child relationships*. New York, NY, US: Guilford Press.

relationships. NEW YORK, NY, US: Guilford Press.

Sameroff, A., & Emde, R. N. (1989). *Relationship Disturbances in Early Childhood*. New York: Basic Books.

Sameroff, A. J., McDonough, S. C., & Rosenblum, K. L. (Eds.) (2004). *Treating parent-infant relationship problems – Strategies for intervention*. New York: Guilford Press.

Sameroff, A. (2010). A unified theory of development: A dialectic integration of nature and nurture. *Child Development*, 81(1), 6-22. doi: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-8624.2009.01378.x>

Zeanah, C. (2018). *Handbook of infant mental health* (4th ed.). New York, NY, US: Guilford Press.

Zeanah, C.H., Boris, N.W., & Larrieu, J.A. (1997). Infant development and developmental risk: A review of the past 10 years. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 36, 165–178.

Zeanah, C., H., & Lieberman, A., (2016). Defining Relational Pathology in Early Childhood: The Diagnostic Classification Of Mental Health And Developmental Disorders Of Infancy And Early Childhood Dc:0–5 Approach. *Infant Mental Health Journal*, 37(5), 509–520.